

paa Delegeretmødet i Aarhus. Der kom et Forslag frem, som ogsaa er blevet bekendt her, nemlig om Driftskreditforeninger for Landmænd. Jeg betragter dette Forslag og den stærke Tilslutning, som det fandt paa dette talrige besøgte Møde, egentlig kun som et Nødtog fra de betrængte Landmænds Side. Det var en Erklæring om, at Kreditten var udtømt, en Erklæring om, at da de offentlige Pengeinstituter kun laane ud til omtrent 50 pCt., kunne Landmændene ikke klare sig mere, med mindre Staten yder sin Garanti til Laan af 75 pCt. Jeg tror ikke, der let kan være Tale om, at Finantserne skulde gaa ind paa den Garanti, som saaledes er forlangt. Det første Skridt, vi have gjort i den Retning, nemlig ved at garantere Husmændenes Laan paa 1ste Prioritet, kan virkelig ikke føre til det næste Skridt, at vi skulle garantere andre Landmænd Laan paa en tvivlsom 2den Prioritet. Men bevisligt er det, at der er en ganske overordentlig Trang blandt Landmændene over hele Landet. Vi kunne ikke gaa en Gade igjennem, vi kunne ikke komme sammen med andre Mennesker af nogenjomhelst Samfundsklasse uden at høre de stærkeste Bidsnesbyrd om det overordentlige økonomiske Tryk, hvorefter Landet lider. Det kan ikke herimod indvendes, at der forholdsvis ikke finder mange Tvangsauktioner Sted. Det sker ikke, fordi Tvangsauktioner under de nuværende Forhold ville være ligesaa ødelæggende for Kreditorerne som for Andre. Det vil ikke kunne betale sig for Noget; thi de vil ikke kunne faae Eiendommen solgt til nogenjomhelst rimelig Pris, altsaa maa de overtage den, men hvad det betyder for vore Pengeanstalter, vide vi nok. Naar Forholdene ere saaledes, skulde man dog tro, at der i det foreliggende Finantslovsforslag fandtes nogen Hentydning dertil; man skulde tro, at Regjeringen havde tænkt paa: Vi skulle til at udarbejde Finantslovsforslag for en Befolkning, som lider under de mest trykkende økonomiske Forhold, vi have kjendt, medens nogen nærværende Mand har levet. Men det paastaar jeg har ikke fundet Udtryk i Finantslovsforslaget. Det Gnefte, vi have hørt fra Regjeringens Side om de trykkede Forhold, er det Forslag, som blev fremjat for os forleden Dag om Lønningstillæg for Skovridere; da hørte vi, at da Skovprodukterne ere gaaede ned i Pris, tabe Skovriderne i Indtægt, og Godsfolk heromkring, hvis Hovedopgave det er at underholde en vellønnet Embedsstand, skal være saa god at dække det Tab, de derved lider. Der tænkes ikke paa, at Enhver af os i hele Landet lider økonomiske Tab,

men disse enkelte Mennesker, som i Løbet af nogle Aar tabe i Indtægt, skulle vi yde Erstatning derved. Det er omtrent det Gnefte, vi have hørt. Uagtet Statskassen bugner af Penge, skjøndt der ligger et Reservereservofond — hvor stort det er, behøver jeg ikke at sige her — som vilde være tilstrækkeligt til at afholde ikke alene ekstraordinære, men ogsaa en betydelig Del af de ordinære Udgifter, vedbliver man desuagtet at forlange affurat det samme Skattebidrag af Borgerne som under de mest gunstige økonomiske Omstændigheder. Jeg veed ikke, hvad Mening der er i at have Reservereservofond for et Samfund, en Forening, en Anstalt, eller hvad det nu er, naar man ikke skal bruge de Penge, naar det kniber, hvad enten det nu er ekstraordinære Udgifter, der kræves, eller det er vanskeligt at faae de ordinære Indtægter ind. Jeg tror ikke, at vort Samfund nogensinde har været i økonomisk Henseende under saa ekstraordinære Omstændigheder som nu; hvorfor da ikke beslutte sig til at bruge det Reservereservofond, hvorfor ikke derved lette Byrden for Skatteyderne, hvorfor hæver man ikke de gamle trykkende Skatter paa Omsætningen, Udsbruket og i det Hele paa Udviklingen af vore Hjelpekilder. Men der findes ikke Nogetjomhelst af den Slags paa Finantslovsforslaget. Der er jagt, baade — tror jeg — her i Salen af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg) og ogsaa udenfor Salen, at der synes at ligge en Tilbøielighed til at spare paa Pengene deri, at der ikke i Aar er forlangt Bevillinger til Fæstningen, men jeg kan virkelig ikke se, at der deri ligger nogen Smødekomen mod Folkeetingets Ønsker; thi samtidig dermed er der foresat en Lov om ekstraordinære Udgifter til Kjøbenhavns Befæstning paa 30 Millioner. Vi vide Allesammen af Jørgelig Erfaring, at saadanne Lovforslag kunne uden nogenjomhelst Medstyld fra vor Side gjerne blive til Lov og blive vedtagne som gjældende Lov her i Landet, saa jeg ser ikke, vi have nogen Garanti for, at de Penge alligevel spares; det kan ogsaa være, at den tilsyneladende Udsættelse af Fæstningsarbejderne ligger i, at man nu har disse private Fæstningsbyggere derude. Hvorfra disse Folk faae deres Penge, vide vi jo ikke noget rigtigt Bestemt om. Om den høitærede Finantsminister veed noget Bestemt derom, er mig ubekjendt, men det er i hvert Fald tvivlsomt for os, hvor de Penge komme fra til de Foranstaltninger, vi ere imod. Men at der deri, at der Intet er anført i Finantsloven til Fæstningerne, skulde ligge, at